ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1987

Vyhlásené: 16. 12. 1987 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

98

ZÁKON

z 15. decembra 1987

o osobitnom príspevku baníkom

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Pracujúcim, ktorí boli vystavení nepriaznivým vplyvom pracovného prostredia pri výkone práce v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach, poskytujú banícke organizácie na zmiernenie hmotných a sociálnych dôsledkov spojených s prevedením na inú menej rizikovú prácu, prípadne uvoľnením do iného zamestnania alebo na výkon verejnej funkcie, a v ocenení ich pracovných zásluh zo svojich prostriedkov ako sociálnu dávku osobitný príspevok baníkom (ďalej len „osobitný príspevok“).

Podmienky nároku

§ 2

(1) Nárok na osobitný príspevok má pracujúci, ktorý pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície alebo ohrozenie chorobou z povolania z doterajšieho zamestnania I. pracovnej kategórie v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach[1)] (ďalej len „banícke zamestnanie“)

a) bol prevedený na inú, menej rizikovú prácu v podzemí hlbinných baní, alebo

b) bol prevedený na inú prácu mimo podzemných hlbinných baní, alebo

c) skončil pracovný pomer k organizácii, v ktorej vykonával banícke zamestnanie (ďalej len „banícka organizácia“).

(2) Nárok na osobitný príspevok má tiež pracujúci, ktorý bol zamestnaný vcelku najmenej 15 rokov v baníckom zamestnaní, za trvania ktorého dosiahol vek aspoň 50 rokov a prestal ho vykonávať.

(3)Nárok na osobitný príspevok má tiež pracujúci, ktorý po dosiahnutí najvyššej prípustnej expozície alebo zistenia ohrozenia chorobou z povolania bol z baníckeho zamestnania uvoľnený na výkon verejnej funkcie.

§ 3

(1) Nárok na osobitný príspevok nepatrí, ak

a) sa pracujúcemu vypláca starobný, invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok;

b) pracujúcemu vypláca banícka organizácia po prevedení na inú prácu, skončení pracovného pomeru alebo uvoľnení na výkon verejnej funkcie pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície alebo ohrozenie chorobou z povolania mzdové vyrovnanie[2]) alebo doplatok do priemerného zárobku;[3]) osobitný príspevok však patrí, ak ho už pracujúci poberal alebo poberá, a to v doterajšej výške;

c) pracujúci nie je zamestnaný po dobu dlhšiu ako dva mesiace; do tejto doby sa nezapočítava doba, po ktorú sa pracujúcemu vypláca nemocenské alebo príspevok pred umiestnením do zamestnania;[4])

d) pracujúci znova vykonáva rizikovú prácu v baníckom zamestnaní;

e) pracujúci dosiahol vek 60 rokov.

(2) Za zamestnanie sa považuje pracovná činnosť zakladajúca účasť na sociálnom zabezpečení.

§ 4

(1) Najvyššiu prípustnú expozíciu pre práce na jednotlivých pracoviskách v podzemí hlbinných baní určí záväzný posudok príslušného orgánu hygienickej služby v súlade so všeobecne záväznými smernicami príslušného ministerstva zdravotníctva – hlavného hygienika republiky.[5]) Zaraďovanie prác do kategórií rizika a sledovanie expozície u jednotlivých pracovníkov v podzemí hlbinných baní vykonávajú podľa tohto záväzného posudku banícke organizácie.

(2) Menej rizikovou prácou podľa § 2 ods. 1 písm. a) sa na účely poskytovania osobitného príspevku rozumie práca,

a) ktorá je podľa posudku príslušného orgánu hygienickej služby zaradená do kategórie prác nepresahujúcich nízku mieru rizika, ak ide o prevedenie pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície, alebo

b) pri ktorej pracujúci nie je vystavený riziku, ktoré vedie k ohrozeniu niektorou z chorôb z povolania, ak ide o prevedenie pre ohrozenie chorobou z povolania na základe lekárskeho posudku príslušného orgánu štátnej zdravotníckej správy.

(3) Banícke zamestnanie sa na účely poskytovania osobitného príspevku hodnotí za podmienok ustanovených predpismi o dôchodkovom zabezpečení,[1]) ale bez ohľadu na to, či a po akú dlhú dobu bolo zamestnanie prerušené.

(4) Chorobami z povolania sú choroby uvedené v predpisoch o sociálnom zabezpečení, ak vznikli za podmienok tam uvedených.[6])

§ 5
Výška osobitného príspevku

(1) Výška osobitného príspevku je

a) 1000 Kčs mesačne, ak pracujúci vykonáva menej rizikovú prácu v podzemí hlbinných baní;

b) 1500 Kčs mesačne v ostatných prípadoch.

(2) Ak pracujúci spĺňa podmienky nároku na osobitný príspevok, prípadne na jeho výplatu len po časť mesiaca, sumy uvedené v predchádzajúcom odseku sa pomerne upravia.

(3) Ak požívateľ osobitného príspevku strieda práce uvedené v odseku 1 písm. a) a b), upraví sa výška osobitného príspevku pri každej takej zmene.

(4) Vláda Československej socialistickej republiky môže nariadením zvýšiť sumy osobitného príspevku uvedené v odseku 1 v závislosti od zmien, ktoré nastali vo vývoji mzdovej úrovne alebo

vo výške dávok dôchodkového zabezpečenia.

§ 6
Uplatnenie nároku

(1) Nárok na osobitný príspevok uplatňuje pracujúci písomnou žiadosťou v baníckej organizácii, v ktorej naposledy vykonával banícke zamestnanie.

(2) Banícka organizácia je povinná do dvoch mesiacov po doručení žiadosti doručiť do vlastných rúk žiadateľa písomné oznámenie o tom, či sa mu osobitný príspevok priznal alebo nie; pred posúdením žiadosti je povinná opatriť si všetky potrebné podklady.

(3) Oznámenie baníckej organizácie o priznaní osobitného príspevku musí obsahovať údaj, od kedy sa osobitný príspevok priznáva, jeho výšku, dôvody priznania a deň splatnosti; oznámenie o nepriznaní osobitného príspevku musí obsahovať dôvody, prečo osobitný príspevok nepatrí. Oznámenie baníckej organizácie musí vždy obsahovať poučenie o možnosti obrátiť sa na súd.

§ 7
Zmeny v poskytovaní osobitného príspevku

Ak zanikne nárok na osobitný príspevok, prípadne na jeho výplatu alebo osobitný príspevok patrí v inej výške, je banícka organizácia povinná do dvoch mesiacov odo dňa, keď túto skutočnosť zistila, doručiť požívateľovi osobitného príspevku do vlastných rúk písomné oznámenie o tom, od kedy a z akých dôvodov osobitný príspevok nepatrí, nevypláca sa alebo patrí v inej výške; ustanovenie § 6 ods. 3 druhej vety platí aj tu.

§ 8
Výplata

(1) Osobitný príspevok vypláca banícka organizácia uvedená v § 6 ods. 1, a to mesačne pozadu.

(2) Osobitný príspevok sa nevypláca po dobu pobytu oprávneného v cudzine. Po návrate z cudziny sa osobitný príspevok doplatí, najdlhšie však za jeden rok odo dňa, keď oprávnený oznámi návrat z cudziny baníckej organizácii.

(3) Osobitný príspevok nepodlieha dani.

Prechod práv a povinností

§ 9

Ak banícka organizácia uvedená v § 6 ods. 1 zanikne, prechádzajú povinnosti ustanovené týmto zákonom na jej právneho nástupcu; ak ho nemá, prechádzajú tieto povinnosti na organizáciu, ktorú určí príslušný ústredný orgán.

§ 10

(1) Nárok na osobitný príspevok sa nemôže postúpiť.

(2) Ak oprávnený zomrie, nadobúdajú nárok na sumy osobitného príspevku patriace do dňa jeho smrti postupne manželka, deti a rodičia, ak žili s pracujúcim v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti; podmienka spoločnej domácnosti nemusí byť splnená u detí, ktoré majú nárok na sirotský dôchodok. Predmetom dedičstva sa uvedené sumy stávajú, ak tieto osoby nie sú.

Premlčanie

§ 11

(1) Právo na osobitný príspevok sa nepremlčuje.

(2) Nárok na jednotlivú splátku osobitného príspevku sa premlčuje v jednom roku odo dňa jej splatnosti.

(3) Ak bol nárok na osobitný príspevok uplatnený po uplynutí doby dlhšej ako jeden rok odo dňa vzniku nároku, patria jednotlivé splátky osobitného príspevku najdlhšie za jeden rok predo dňom podania žiadosti v príslušnej baníckej organizácii.

(4) Premlčacia doba neplynie odo dňa podania žiadosti v príslušnej baníckej organizácii do dňa, keď bude doručené oznámenie o priznaní alebo nepriznaní osobitného príspevku, najdlhšie však po dobu dvoch mesiacov.

§ 12

Nárok baníckej organizácie na vrátenie jednotlivých splátok osobitného príspevku poskytnutých neprávom alebo v nesprávnej výške sa premlčuje v troch rokoch odo dňa, keď banícka organizácia zistila, že osobitný príspevok bol vyplatený neprávom alebo v nesprávnej výške, najneskôr v desiatich rokoch od jeho výplaty.

§ 13
Povinnosti požívateľov a baníckych organizácií

(1) Požívateľ osobitného príspevku je povinný ohlásiť baníckej organizácii, ktorá mu osobitný príspevok vypláca, do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich pre trvanie nároku na osobitný príspevok, jeho výšku a výplatu (§ 3, 5 a § 8 ods. 2). Ak nesplní túto povinnosť alebo vedome inak spôsobí, že osobitný príspevok bol vyplatený neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinný osobitný príspevok alebo jeho časť vrátiť odo dňa, od ktorého vôbec nepatril alebo od ktorého patril v nižšej výške.

(2) Banícka organizácia je povinná viesť záznamy o skutočnostiach rozhodujúcich pre nárok na osobitný príspevok, jeho výšku a výplatu, to je o dobe a druhu zamestnania, dosahovanej expozícii, prevedení na inú prácu, skončení zamestnania a uvoľnení na výkon verejnej funkcie, a na požiadanie pracujúceho, prípadne inej organizácie, o týchto skutočnostiach vystaviť potvrdenie.

§ 14
Právomoc na rozhodovanie sporov

Spory o nárokoch z tohto zákona rozhodujú súdy. Návrh môže oprávnený na súde uplatniť, len ak mu banícka organizácia neprizná osobitný príspevok, ak nesúhlasí s oznámením organizácie o dni vzniku nároku, jeho výške, splatnosti, zmene alebo o zániku alebo ak mu organizácia nedoručí oznámenie o priznaní alebo nepriznaní nároku do dvoch mesiacov odo dňa, keď jej bola doručená žiadosť o osobitný príspevok.

§ 15
Vstup do zariadení baníckej organizácie

Poverení pracovníci Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí a ministerstiev práce a sociálnych vecí republík sú oprávnení vstupovať do zariadení baníckej organizácie a v súčinnosti

s poverenými pracovníkmi príslušného ústredného orgánu a príslušného odborového orgánu preverovať plnenie povinností uložených týmto zákonom.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 16

(1) Osobitný príspevok podľa tohto zákona patrí, ak podmienky jeho priznania boli splnené po 31. decembri 1987.

(2) Pre nárok na osobitný príspevok podľa tohto zákona sa započítavajú aj doby výkonu baníckeho zamestnania pred 1. januárom 1988 od preukázaného začiatku ich výkonu.

§ 17

(1) Osobitné príspevky poskytované pracujúcim výbormi podľa predpisov platných pred 1. januárom 1988,[7]) na ktoré trvá nárok ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za osobitné príspevky podľa tohto zákona. Na sumy uvedené v § 5 ich na žiadosť pracujúceho upraví a za podmienok ustanovených týmto zákonom bude ďalej vyplácať banícka organizácia, v ktorej pracujúci naposledy vykonával banícke zamestnanie. Obdobne sa postupuje v prípadoch, keď osobitný príspevok baníkov nie je ku dňu účinnosti tohto zákona vyplácaný len s ohľadom na výšku dosahovaného zárobku.

(2) Žiadosť o úpravu výšky osobitných príspevkov priznaných podľa predpisov platných pred 1. januárom 1988[7]) sa musí doložiť potvrdením národného výboru, ktorý osobitný príspevok dosiaľ vyplácal, o nároku naň a o jeho výške.

(3) Nároky na osobitné príspevky, ktoré vznikli podľa predpisov platných pred 1. januárom 1988,[7]) ale neboli ku dňu účinnosti tohto zákona priznané, treba uplatniť na príslušných národných výboroch za podmienok ustanovených predpismi platnými pred 1. januárom 1988 najneskôr do 31. decembra 1988. Po priznaní nároku sa postupuje podľa predchádzajúcich odsekov.

§ 18

Za § 148 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. sa vkladá nový § 148a, ktorý znie:

„§ 148a

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po dohode s Federálnym ministerstvom financií, ministerstvami práce a sociálnych vecí a zdravotníctva republík a s Ústrednou radou odborov ustanoví vyhláškou okruh pracovníkov v baníctve trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu zo zdravotných dôvodov, podmienky ich pracovného uplatnenia, hmotného zabezpečenia, ako aj povinnosti organizácií s tým súvisiace.“.

§ 19

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1988.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

1) § 12 ods.1 písm. a) č.121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č.73/1982 Zb. Nariadenie vlády ČSSR č.74/1982 Zb. o niektorých úpravách v nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení pracujúcich v baníctve.

2) § 9 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č.102/1987 Zb. o pracovnom uplatnení v hmotnom zabezpečení pracovníkov v baníctve trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu.3) § 115 ods.5 Zákonníka práce.

3) § 115 ods. 5 Zákonníka práce.

4) § 136 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č.128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, v znení neskorších predpisov.

5) Napr. smernice hlavného hygienika Československej socialistickej republiky a Ústredného banského äradu o ochrane zdravia pracujúcich pred účinkami škodlivej prašnosti v organizáciách podliehajúcich banského zákonu, uverejnené pod č. 31 v zbierke Hygienické predpisy z roka 1985 (reg. v čiastke 8/1967 Zb.).

6) Príloha č. 1 vyhlášky č. 128/1975 Zb.

7) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č.129/1979 Zb. o pracovnom uplatnení a hmotnom zabezpečení pracovníkov v baníctve trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu v znení vyhlášok č.21/1982 Zb. a č.145/1982 Zb. a zákona č.62/1983 Zb. o vernostnom prídavku baníkov. Úprava Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí z 3. júla 1970 č. F V/1-662/70-1142 o opatreniach na prehĺbenie hmotného a sociálneho zabezpečenia uvoľňovaných a prevádzaných pracovníkov v baníctve. Úprava Ministerstva práce a sociálnych vecí a Ministerstva baníctva por. č.9/1968 o opatreniach na prehĺbenie hmotného a sociálneho zabezpečenia uvoľňovaných a prevádzaných pracovníkov v baníctve (reg. v čiastke 45/1968 Zb.).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.